

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie marec 2012

III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 508/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	21. február 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ (obchodná spoločnosť) namietal porušenie vyššie uvedených práv uznesením najvyššieho súdu v dovolacom konaní.</p> <p>Sťažovateľ vystupoval ako žalovaný v konaní pred krajským súdom ako súdom prvého stupňa, v ktorom sa obchodná spoločnosť so sídlom v Poľskej republike (ďalej len „žalobca“) domáhala od sťažovateľa zaplataenia peňažnej sumy z titulu náhrady škody a ušlého zisku súvisiaceho so zavedením počítačového systému na prijímanie tzv. bookmakerských stávk.</p> <p>Sťažovateľ v priebehu konania doručil krajskému súdu podanie označené ako „Doplnenie vyjadrenia a protinávrh žalovaného“, ktorým krajskému súdu navrhol, „aby zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému“ peňažnú sumu.</p> <p>Po vykonanom dokazovaní krajský súd rozsudkom žalobu žalobcu zamietol. Považoval však za preukázaný nárok sťažovateľa voči žalobcovi, a preto tým istým rozsudkom v znení dvoch opravných uznesení zaviazal žalobcu zaplatiť sťažovateľovi peňažnú sumu.</p> <p>Na základe odvolania žalobcu proti predmetnému rozsudku krajského súdu v znení opravných uznesení najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.</p> <p>Proti odvolaciemu rozsudku podal žalobca dovolanie, ktoré založil okrem iného aj na dôvode podľa § 237 písm. e) zákona č. 99/1963 Zb. OSP, pretože podľa jeho názoru sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, keďže prvostupňový súd rozhodol o protinávru sťažovateľa, aj keď sťažovateľ nenavrhol, aby mu bolo prisúdené viac, ako si uplatnil žalobca. Podanie sťažovateľa preto nie je vzájomným návrhom, ale len obranou proti žalobe (išlo iba o uplatnenie protipohľadávky na započítanie). Podanie sťažovateľa tak nebolo možné posúdiť ako vzájomný návrh, ale iba ako obranu proti žalobe (§ 98 OSP).</p> <p>Najvyšší súd ako súd dovolací uznesením odvolací rozsudok najvyššieho súdu v spojení s prvostupňovým rozsudkom krajského súdu v znení opravných uznesení zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Najvyšší súd dospel k záveru, že prvostupňové i odvolacie „konania sú postihnuté vadou podľa § 237 písm. e/ O.s.p., tj že súd prvostupňový, ako i odvolací, konal o vzájomnom návrhu žalovaného, pričom nemal vyriešené, či ide o vzájomný návrh podľa ust. § 97 ods.1 O.s.p. alebo vzájomný návrh – obranu proti návrhu podľa ust. § 98</p>

	<p><i>O.s.p.</i>“.</p> <p>Na základe sťažnosti sťažovateľa podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nálehom č. k. II. ÚS 285/2010-43 z 15. novembra 2010 dovolacie uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Po vrátení veci najvyššiemu súdu tento ako dovolací súd opätovne dovolanie žalobcu prerokoval a uznesením odvolací rozsudok najvyššieho súdu v spojení s prvostupňovým rozsudkom krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd dospel k záveru, že „v konaniach na súde prvého ako aj odvolacieho súdu nezistil vady, ktoré sú uvedené v ust. § 237 písm. b/, c/, d/, e/, f/ a g/ O. s. p.“.</p> <p>S poukazom na § 237 písm. a) OSP však konštatoval, že „v súvislosti s posudzovaním právomoci súdov Slovenskej republiky je potrebné vychádzať aj z nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach. Súd, na ktorý bol podaný návrh preto posudzuje svoju príslušnosť aj z pohľadu, či v danej veci nie je daná výlučná príslušnosť upravená v čl. 22 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001... Ani prvostupňový a ani odvolací súd neskúmali oprávnenie konateľa žalobcovej spoločnosti na podanie žaloby, tak ako to namietal žalovaný z pohľadu svojej príslušnosti vo vzťahu k cit. čl. 22 ods. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001. Dovolací súd následne preto, keďže nie je jednoznačne vyriešená príslušnosť súdu, nemohol právne posúdiť otázku protinávru žalovaného podľa ust. § 97 alebo § 98 O. s. p. resp. ak nebola daná príslušnosť slovenského súdu na prejednanie žaloby žalobcu, či je príslušný slovenský súd na prejednanie návrh resp. protinávru žalovaného.“.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy (a tým aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru) tvrdí sťažovateľ vo viacerých rovinách.</p> <p>1. Najvyšší súd podľa sťažovateľa „v rozpore s princípom právnej istoty pri opätovnom rozhodovaní o dovolaní Žalobcu odôvodnil svoje rozhodnutie novou, predtým nenamietanou a dovolacím súdom pri prvom posudzovaní dovolania neidentifikovanou vadou konania v zmysle § 237 písm. a) OSP“.</p> <p>Predostretú námietku sťažovateľa hodnotí ústavný súd ako nedôvodnú. Formálnym dôsledkom zrušenia uznesenia najvyššieho súdu bola nevyhnutnosť rozhodnúť o podanom dovolaní žalobcu opätovne. Materiálnym dôsledkom zrušovacieho nálezu ústavného súdu bola eliminácia právnej istoty účastníkov dovolacieho konania založenej na poznaní názoru najvyššieho súdu na samotný predmet dovolacieho konania vyjadreného v zrušenom dovolacom uznesení.</p> <p>Fakt, že v skoršom dovolacom uznesení najvyšší súd neidentifikoval vadu nedostatku právomoci prvostupňového i odvolacieho súdu, nemohol v dôsledku následného zrušenia tohto uznesenia ústavným súdom založiť právnu istotu sťažovateľa o absencii vady podľa § 237 písm. a) OSP, a tým zaviazat' najvyšší súd pri formulovaní jeho názoru na predmet dovolania pri opätovnom rozhodovaní o ňom.</p> <p>Najvyšší súd nemohol byť pri neskoršom rozhodovaní o dovolaní viazaný svojím vlastným prvším rozhodnutím, ktoré v tom čase už materiálno-právne ani formálno-právne neexistovalo, a teda nebolo spôsobilé vyvolať žiadne právne účinky. Naopak, bol viazaný objektívnym právom (čl. 144 ods. 1 ústavy) a záväzným právnym názorom vysloveným ústavným súdom v jeho zrušovacom náleze (§ 56 ods. 6 druhá veta zákona o ústavnom súde).</p> <p>Objektívne právo v § 242 ods. 1 druhej vete OSP ustanovuje, že dovolací súd neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ak nejde o vady uvedené v § 237 OSP. Právny názor ústavného súdu v relevantnom náleze bol formulovaný tak, že „bude úlohou najvyššieho súdu v ďalšom priebehu dovolacieho konania posúdiť, či vo veci sťažovateľa je daný niektorý z dôvodov prípustnosti dovolania...“.</p> <p>Žiaden z uvedených determinantov záväzných pre dovolací súd pri opätovnom rozhodovaní o dovolaní žalobcu neukladal najvyššiemu súdu povinnosť prihliadať na jeho skoršie už zrušené dovolacie rozhodnutie. Takáto požiadavka by ani nezodpovedala kritériu ústavnej konformity, pretože inter partes je záväzným iba právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu (a iba také rozhodnutie nastoľuje právnu istotu o otázke tvoriacej predmet konania), nie rozhodnutie právne neexistujúce.</p> <p>Ústavný súd tak vyhodnotil, že opätovný prieskum vád podľa § 237 OSP dovolacím súdom po zrušení skoršieho dovolacieho rozhodnutia nie je sám osebe spôsobilý porušiť základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu ani jeho právo na</p>

spravodlivé súdne konanie.

2. Obsahové zameranie druhej námietky sťažovateľa naznačuje v podstate nesúlad výroku napadnutého dovolacieho uznesenia najvyššieho súdu a jeho odôvodnenia. Kým totiž v odôvodnení svojho uznesenia najvyšší súd konštatoval, že „*nie je jednoznačne vyriešená príslušnosť súdu*“, a že „*bude úlohou súdu prvého stupňa, aby v novom konaní... vyriešil otázku svojej právomoci a následne o veci znova rozhodol*“, zrušujúci výrok uznesenia najvyššieho súdu naznačuje jednoznačný záver najvyššieho súdu o existencii vady podľa § 237 písm. a) OSP v konaní pred krajským súdom i pred najvyšším súdom ako súdom odvolacím (iný dôvod zrušovacieho výroku totiž z odôvodnenia napadnutého uznesenia ani z iných podkladov, ktoré má ústavný súd k dispozícii, nevyplýva).

Podľa názoru ústavného súdu súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj vnútorný súlad každého rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorým sa autoritatívne ukladajú povinnosti alebo priznávajú práva. Individuálny právno-aplikačný akt musí jeho adresátom dávať všetky odpovede na základné otázky súvisiace s poskytovaním súdnej alebo inej právnej ochrany, ktoré vyúsťia do vydania tohto aktu. Preto ak orgán verejnej moci prizná účastníkovi konania právo alebo mu uloží povinnosť, účastník konania musí mať v prvom rade možnosť zistiť dôvody priznania práva alebo uloženia povinnosti.

Podľa § 237 písm. a) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov. Zároveň podľa § 241 ods. 2 písm. a) OSP dovolanie možno odôvodniť tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237.

Existencia vady spočívajúcej v nedostatku právomoci súdu je tak dôvodom prípustnosti dovolania, ako aj relevantným dovolacím dôvodom, teda dôvodom, ktorý keď dovolací súd zistí, zruší napadnuté odvolacie rozhodnutie a za podmienok uvedených v § 243b ods. 3 OSP i rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Súčasne podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP nie je založená už tvrdením dovolateľa o tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z vád uvedených v tomto zákonnom ustanovení. Dovolanie je prípustné iba vtedy, ak je rozhodnutie odvolacieho súdu niektorou z vád uvedených v ustanovení § 237 OSP skutočne postihnuté.

Conditio sine qua non prípustnosti dovolania ako predpokladu následného meritórneho prieskumu dovolaním napadnutého odvolacieho rozhodnutia je záver najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho o existencii niektorej z vád podľa § 237 OSP. Najvyšší súd pri posudzovaní prípustnosti konkrétneho dovolania musí dospieť k jednoznačnému záveru o existencii alebo absencii vád podľa § 237 OSP.

Z výroku a odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zjavné, že najvyšší súd dospel k názoru o prípustnosti dovolania žalobcu, hoci o nedostatku právomoci ako dôvode zmätočnosti odvolacieho (i prvostupňového) konania nie je presvedčený.

Najvyšší súd teda výrokom (záväznou časťou) svojho rozhodnutia konštatoval svoju právomoc, hoci z odôvodnenia tohto výroku vyplýva len potenciálna možnosť splnenia kogentného zákonného kritéria [§ 237 písm. a) OSP] na založenie „dovolacej“ právomoci.

Výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je tak založený na dohadoch, resp. pochybnostiach o právomoci slovenských súdov na prerokovanie sporu medzi sťažovateľom a žalobcom. Dokazuje to i právny názor, ktorý záväzne adresoval najvyšší súd krajskému súdu ako súdu prvostupňovému a ktorým mu prikázal vyriešiť otázku jeho právomoci na rozhodnutie predmetného sporu.

Z uvedených dôvodov je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z ústavnoprávneho hľadiska vadné. Trpí vnútorným rozporom medzi výrokom a jeho odôvodnením a do postavenia sťažovateľa ako účastníka dovolacieho konania vnáša prvok právnej neistoty týkajúcej sa dôvodu, pre ktorý bolo prvostupňové rozhodnutie krajského súdu i odvolacie rozhodnutie najvyššieho súdu zrušené.

3. Treťou námietkou, ktorú vo svojej sťažnosti sťažovateľ predostrel, bol nesprávny výklad nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie Rady“).

Ústavný súd už viackrát rozhodol, že jeho zásah do výkonu právomoci

	<p>všeobecného súdu je opodstatnený len v prípade nezlučiteľnosti výkonu tejto právomoci s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, mohol by nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.</p> <p>Z odôvodnenia napadnutého uznesenia zreteľne vyplýva, že najvyšší súd nekonštatoval jednoznačne, či slovenské súdy disponujú z pohľadu čl. 22 nariadenia Rady právomocou na konanie a rozhodnutie o spore medzi žalobcom a sťažovateľom.</p> <p>Túto otázku nastolil, vzápätí ju však prenechal na posúdenie súdu druhého stupňa, ktorému vec vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Svoju tretiu námietku tak sťažovateľ v podstate orientuje voči právnemu názoru, ktorý najvyšší súd nevyslovil. Preto túto námietku hodnotí ústavný súd ako nedôvodnú.</p> <p>4. Poslednou sťažnostnou námietkou je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na nestranný súd, pretože nedostatkami vo svojom rozhodovaní najvyšší súd „stavia do výhodnejšej pozície Žalobcu, ktorému proces predĺžovania súdneho konania a teda nevykonateľnosť predtým právoplatných rozhodnutí súdu prvého a druhého stupňa v jeho neprospech vyhovuje...“.</p> <p>V okolnostiach posudzovaného prípadu by objektívna nestrannosť najvyššieho súdu mohla byť spochybnená faktom, že najvyšší súd po zrušení jeho skoršieho dovolacieho uznesenia ústavným súdom identifikoval pri opätovnom rozhodovaní o dovolaní žalobcu dôvod prípustnosti dovolania i dovolací dôvod [§ 237 písm. a) OSP], ktorý v skoršom dovolacom uznesení vôbec nepovažoval za relevantný.</p> <p>Pri skúmaní zaujatosti sudcu konajúceho vo veci spadajúcej pod pôsobnosť Občianskeho súdneho poriadku nemôžu byť dôvodom na vylúčenie sudcu okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 OSP).</p> <p>Ústavný súd tak i poslednú sťažnostnú námietku hodnotí ako nedôvodnú.</p> <p>Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené boli.</p> <p>Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľovi finančné zadostučinenie nepriznáva.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>ÚS 285/2010</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 502/2011</p>
<p>súdca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>6. marca 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka (obchodná spoločnosť) namietal porušenie označených práv uznesením krajského súdu.</p> <p>Jadrom sťažnosti sťažovateľky je námietka, že k zastaveniu dovolacieho konania (napadnutým uznesením, pozn.) došlo na základe ústavne nekonformného výkladu právnych noriem týkajúcich sa poplatkovej povinnosti v súvislosti s akcionárskou žalobou.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Právnym dôvodom zastavenia dovolacieho konania bol právny názor krajského súdu, že v danom prípade „nie je rozhodujúce, či bolo alebo nebolo priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov zástupcom žalobcu“. S týmto právnym názorom krajského súdu v okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd nesúhlasí.</p> <p>Krajský súd pri výklade § 138 OSP vychádzal výlučne z gramatického výkladu</p>

pojmu účastník, ktorý následne aplikoval.

Ústavný súd sa zameril na jednotlivé aspekty problematiky právnej úpravy poplatkovej povinnosti pri akcionárskej žalobe, ktoré je nutné mať na zreteli pri interpretácii a aplikácii použitých právnych noriem, pretože podľa názoru ústavného súdu len v súvislostiach je možné dospieť k ústavne konformnému výkladu týchto noriem.

Vychádzajúc zo znenia § 182 ods. 3 Obchodného zákonníka akcionári sťažovateľky, ktorí uplatnili nároky spoločnosti proti jej orgánom, sú v danom prípade v postavení zástupcov spoločnosti zo zákona a sú povinní znášať trovy súdneho konania za spoločnosť, ktorá je v postavení účastníka konania. Na základe citovaného ustanovenia je prípadná náhrada trov konania priznaná účastníkovi konania, teda sťažovateľke (spoločnosti), pričom ale neúspešný účastník konania je povinný uhradiť trovy konania priznané úspešnému účastníkovi konania nie spoločnosti, ale priamo akcionárom sťažovateľky, ktorí nárok za spoločnosť uplatnili.

Na základe uvedeného je možné podľa názoru ústavného súdu konštatovať, že zákonodarcu uvedenou právnou úpravou nielen de facto, ale i de iure presunul poplatkovú povinnosť (ako súčasť trov konania podľa § 137 OSP) na akcionárov, hoci účastníctvo v konaní ponechal spoločnosti. Tomu korešponduje aj konštrukcia už opísanej priznanej náhrady trov, ktorá náleží priamo akcionárom, hoci je priznaná spoločnosti.

V prípade vzniku poplatkovej povinnosti je potom zástupca spoločnosti zo zákona povinný poplatkovú povinnosť splniť za (namiesto) spoločnosť, pričom podľa právneho názoru krajského súdu vyjadreného v napadnutom uznesení oslobodenie od poplatkovej povinnosti je možné priznať len účastníkovi konania, teda spoločnosti a nie akcionárom.

V prípadoch, keď akcionári uplatnia finančný nárok spoločnosti v sume niekoľkých desiatok tisíc eur a prípadne aj viac, sú povinní uhradiť súdny poplatok v pomerne vysokej sume. Nie je možné vylúčiť, že niektorí z akcionárov nebudú schopní uhradiť súdny poplatok za spoločnosť z objektívnych dôvodov (nemajetnosť a pod.).

Z uvedeného dôvodu je veľmi podstatné ustáliť, či akcionárov (ktorí podľa § 182 ods. 3 Obchodného zákonníka „znášajú trovy konania“, teda aj sú povinní hradiť súdny poplatok, pozn.) možno považovať za poplatníkov podľa zákona o súdnych poplatkoch.

Ustanovenie § 2 zákona o súdnych poplatkoch určuje, kto je poplatníkom v jednotlivých prípadoch, avšak poplatkovú povinnosť akcionárov v súvislosti s akcionárskou žalobou neupravuje. Poplatková povinnosť akcionárov je z tohto pohľadu upravená výlučne Obchodným zákonníkom.

Napriek uvedenému však z § 182 ods. 3 Obchodného zákonníka možno jednoznačne vyvodiť, že úmyslom zákonodarcu bolo preniesť poplatkovú povinnosť, ako aj ostatné trovy konania na akcionárov, hoci zákonodarcu tento svoj úmysel nepremietol do ustanovení zákona o súdnych poplatkoch a ani do príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (najmä § 138 ods. 1 OSP).

Dalej ústavný súd konštatuje, že ak by takáto ochrana mala stroskotať v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku účastníkom konania, teda spoločnosťou, pričom pomery akcionárov by inak odôvodňovali ich oslobodenie od súdneho poplatku, táto ochrana by sa stala iluzórnou a došlo by aj k popretiu práva na prístup k súdu, a tým aj základného práva na súdnu ochranu.

Výklad a aplikácia pojmu účastník konania v napadnutom uznesení v súvislosti s možnosťou oslobodenia od súdnych poplatkov je neprípustná, formalistická a ústavne nekonformná. Toto zistenie samo osebe je podľa názoru ústavného súdu dostatočným dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky.

V záujme materiálnej ochrany práv a zabezpečenia základného práva na prístup k súdu preto nie je možné pri výklade pojmu účastník ustanovenia § 138 ods. 1 OSP použiť iba gramatický, respektíve doslovný výklad (tak ako ho použil krajský súd v napadnutom uznesení), ale je nevyhnutné aplikovať a kombinovať ďalšie metódy výkladu najmä logický a systematický, pričom možno podporne použiť aj *argumentum e ratione legis* (pozri Viktor Knapp: Teorie práva. Praha 1995, s. 171), to znamená výklad podľa známeho alebo predpokladaného úmyslu či zámeru zákonodarcu.

Keďže gramatický výklad sa javí ako nedostatočný a nevedie k jednoznačnému výsledku, ponúka sa aj možnosť použitia metódy teleologického výkladu, ktorý vychádza z účelu a cieľu právnej úpravy akcionárskej žaloby, ktorou je ochrana nárokov spoločnosti v situácii, keď orgány spoločnosti nemajú záujem domáhať sa týchto nárokov. Logickým výkladom (za použitia *argumentum reductione ad absurdum*, pozn.) dotknutých ustanovení právnych predpisov ústavný súd dospel k záveru o neprijateľnosti výkladu

	<p>ustanovenia § 138 OSP tak, ako ho aplikoval krajský súd v napadnutom uznesení.</p> <p>Na základe použitia metódy systematického výkladu je ďalej možné dospieť k týmto záverom:</p> <p>a) zákon o súdnych poplatkoch, ako aj Občiansky súdny poriadok nerieši postavenie akcionárov v súvislosti s ich poplatkovou povinnosťou, namiesto nich poplatkovú povinnosť, respektíve „znášanie trov“ stanovuje Obchodný zákonník v § 182 ods. 3,</p> <p>b) uvedené predpisy sú z hľadiska hierarchického usporiadania predpismi rovnakej právnej sily,</p> <p>c) z hľadiska systematického zaradenia možno v naznačených súvislostiach považovať právnu úpravu akcionárskej žaloby v Obchodnom zákonníku a ich procesnoprávných komponentov (napr. znášanie trov konania) za špeciálnu úpravu vo vzťahu k Občianskemu súdному poriadku,</p> <p>d) nie je bez významu ani skutočnosť, že akcionárska žaloba bola zavedená do právneho poriadku až novelou Obchodného zákonníka v roku 2001 (zákon č. 500/2011 Z. z.), pričom úprava § 138 ods. 1 OSP je bezo zmeny od roku 1963 (s výnimkou nahradenia slov predseda senátu za súd, pozn.).</p> <p>Vychádzajúc z neštandardnej a nejednoznačnej konštrukcie tohto právneho nástroja (akcionárskej žaloby) je ďalej možné konštatovať nevyváženosť postavenia akcionárov v konaní, ktorí majú znášať trovy konania namiesto účastníka, ale nemajú korešpondujúce právo účastníka konania žiadať o oslobodenie od súdneho poplatku, preto je potrebné pojem účastníka konania vnímať v širšom kontexte v súvislosti s otázkou jeho prípadného oslobodenia v takomto konaní.</p> <p>Ak totiž zástupca účastníka zo zákona požiada o oslobodenie od súdneho poplatku vo svojom mene a zároveň je aj poplatníkom podľa 182 ods. 3 Obchodného zákonníka, je v záujme poskytnutia materiálnej ochrany práva na prístup súdu vykladať pojem účastníka podľa § 138 OSP so zreteľom na to, kto je poplatníkom v danom prípade, pretože sa javí ako nelogické rozhodovať o oslobodení účastníka, ktorý neznáša trovy konania a z ktorého bola povinnosť znášať trovy konania prenesená na jeho zástupcu zo zákona. Skôr sa javí ako logické, aby súd v takom prípade pre účely oslobodenia skúmal pomery akcionára, teda toho, kto je povinný tieto trovy znášať.</p> <p>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu porušené bolo.</p> <p>Uznesenie krajského súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľovi finančné zadosťučinenie n e p r i z n á v a.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 220/2011</p>
<p>súdca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – v časti vyhovené / v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>6. marca 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ (t.č. vo výkone trestu odňatia slobody) namietal porušenie označeného práva postupom ministerstva spravodlivosti v konaní týkajúcom sa vybavenia jeho podnetu k podaniu dovolania upovedomením.</p> <p>Podstatou argumentačných námietok sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o nesprávnej interpretácii relevantnej právnej úpravy týkajúcej sa podmienok na uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) príslušným subjektom (ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky) vo vzťahu k rozhodnutiu schvaľujúcemu dohodu o vine a treste, premietajúcej sa tak podľa názoru sťažovateľa do porušenia ústavou mu garantovaného základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Požiadavka ústavne konformného výkladu dotknutých ustanovení Trestného</p>

	<p>poriadku v postupe ministerstva dodržaná nebola.</p> <p>Sťažovateľom prezentované tvrdenie o existencii vady spočívajúcej v nezákonnom zložení súdu v jeho trestnej veci, potenciálne prezentujúcej porušenie ústavou garantovaného základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy) predstavujúceho jeden zo základných pilierov spravodlivého procesu, ministerstvo totižto apriori bez preskúmania opodstatnenosti tvrdení sťažovateľa odmietlo a súdnu ochranu označenej ťažiskovej záruke regulárneho procesu tak sťažovateľovi odoprelo.</p> <p>Vzhľadom na uvedené kvalifikuje ústavný súd ministerstvom prezentovanú interpretáciu dotknutých ustanovení Trestného poriadku ako ústavne neudržateľnú.</p> <p>Ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na irelevantnosť právnej argumentácie ministerstva odvolávajúcej sa v kontexte okolností prípadu sťažovateľa na súvisiacu rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, v ktorej ústavný súd zdôraznil dispozičnú právomoc ministra spravodlivosti v súvislosti s podnetom adresovaným mu na základe ustanovení § 369 ods. 1 Trestného poriadku.</p> <p>Ministerstvo podnetu sťažovateľa totižto nevyhovelo bez toho, aby vyriešilo primárnu otázku reflektujúcu na komplementárnu časť zmienenej judikatúry ústavného súdu, ktorá vylučuje spomínanú „volnú“ úvahu ministra spravodlivosti o podaní, resp. nepodaní dovolania práve v prípade zistenia, že sú splnené zákonné podmienky na podanie dovolania.</p> <p>Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom ministerstva spravodlivosti v konaní týkajúcom sa vybavenia jeho podnetu k podaniu dovolania upovedomením porušené bolo.</p> <p>Upovedomenie ministerstva spravodlivosti o vybavení podnetu sťažovateľa k podaniu dovolania zrušuje a vec sťažovateľa mu vracia na nové konanie.</p> <p>Sťažovateľovi finančné zadosťučinenie nepriznáva.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04</p>

Nálezy – priet’ahy v konaní:

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 28/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Eubomír Dobřík</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>31. januára 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet’ahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o určení neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru vykonaného listom zamestnávateľa a o náhradu mzdy s príslušenstvom, ktoré začalo v roku 2008.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy s príslušenstvom.</p> <p>Aj keď takéto konania tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, možno konštatovať, že v danom prípade ide o zložitejšiu vec, keďže každý zo všeobecných súdov vec inak právne posúdil, čo malo v konečnom dôsledku vplyv aj na doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil, žeby sa sťažovateľ neprimeraným spôsobom podieľal na priet’ahoch v konaní.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné priet’ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky</p>

	<p>okolnosti prípadu vrátane významu predmetného konania pre jeho účastníkov.</p> <p>Okresný súd v júli 2009 meritórne rozhodol, avšak jeho rozhodnutie bolo po podaní opravných prostriedkov účastníkmi konania v celom rozsahu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.</p> <p>Od vrátenia veci okresný súd konal vo veci plynulo, zabezpečoval dôkazy a vykonal ďalšie pojednávanie. Úkony okresného súdu smerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, čo je hlavným účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, a jeho postup sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>Ako už bolo uvedené, v danom prípade ide o zložitejšiu vec, keďže každý zo všeobecných súdov vec inak právne posúdil, čo ovplyvnilo aj doterajšiu dĺžku konania. Krajský súd rozhodol vo veci po dvoch mesiacoch od jej predloženia a najvyšší súd rozhodol vo veci po desiatich mesiacoch od jej predloženia.</p> <p>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu porušené nebolo.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	I. ÚS 46/01, I. ÚS 92/03, III. ÚS 372/09, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 103/05

spisová značka	III. ÚS 476/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	14. február 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v konaní o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a určenie, že vec patrí do dedičstva, ktoré začalo v roku 2003.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania vo veci vedenej na okresnom súde je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a vec z právneho a skutkového hľadiska nevykazuje znaky náročnosti. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by zdôvodňovali priebeh konania jeho zložitou.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu. Sťažovateľka bola v konaní aktívna a súčinnosť. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľka neprispela k predĺženiu doterajšej doby konania.</p> <p>3. Ústavný súd v tomto prípade vychádzal predovšetkým z poznatkov zistených zo svojej inej rozhodovacej činnosti, keďže v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 459/2011 sa zaoberal postupom okresného súdu v tom istom konaní na základe sťažnosti iného účastníka konania a k uvedenému konaniu vedenému pred ústavným súdom bol pripojený aj príslušný súdny spis okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd zhodne so svojím predchádzajúcim rozhodnutím konštatuje, že aj napriek objektívne akceptovateľnému čiastočnému predĺženiu súdneho konania v dôsledku úmrtia pôvodnej navrhovateľky (okresný súd túto procesnú prekážku vyriešil asi za 11 mesiacov) nemôže byť doterajšia dĺžka konania na okresnom súde (takmer 8 rokov) považovaná za zodpovedajúcu požiadavke konania bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote</p> <p>Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu porušené bolo. Sťažovateľke sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 500 € .</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	III. ÚS 459/2011

spisová značka	III. ÚS 514/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	14. február 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o vyslovení porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, písomného ospravedlnenia a priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré začalo v roku 2005.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť sporu, v ktorom je sťažovateľ žalobcom, ústavný súd konštatuje, že dĺžka konania nebola závislá od právnej náročnosti prerokovávanej veci. Ku skutkovej náročnosti veci ústavný súd uvádza, že okresný súd vzhľadom na tvrdenia žalovaných (podoporené aj znaleckým posudkom, pozn.) nariadil aj znalecké dokazovanie, a tiež zisťoval presné adresy navrhnutých svedkov z dôvodu neúplnosti ich adries, čo mohlo spôsobiť istú časovú náročnosť v jeho postupe.</p> <p>2. Ústavný súd konštatuje, že zistil také okolnosti, na základe ktorých treba konštatovať, že sťažovateľ, respektíve jeho právna zástupkyňa prispeli k predĺženiu konania v predmetnej veci.</p> <p>Sťažovateľ pôvodne podal žalobu proti žalovanému v prvom rade, ktorý nebol v predmetnom spore pasívne legitimovaný, následne návrh vzal späť a v dôsledku odvolania proti trovám konania vec musela byť predložená krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti trovám konania. Súdny spis bol z uvedeného dôvodu na krajskom súde vyše osem mesiacov.</p> <p>3. Sťažovateľ v prvom rade v sťažnosti uviedol nie nepodstatnú skutočnosť, a to, že okresný súd už raz vo veci rozhodol rozsudkom z novembra 2007 (po dvoch rokoch od podania žaloby sťažovateľom, pozn.).</p> <p>Keďže sťažovateľ proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal odvolanie, okresný súd po vykonaní nevyhnutných procesných úkonoch predložil súdny krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.</p> <p>Ústavný súd v súvislosti s výsledkami odvolacieho konania krajského súdu konštatuje, že postup okresného súdu nemôže hodnotiť ako sústredený, pretože, ako to vyplýva z odôvodnenia zrušujúceho uznesenia krajského súdu, okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci (nevykonal dokazovanie podľa návrhu žalobcu, hoci to bolo potrebné), dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.</p> <p>Krajský súd ďalej konštatoval, že okresný súd sa v procese dokazovania dopustil viacerých pochybení a že odôvodnenie jeho rozsudku je značne nesústredené a nezodpovedá celkom § 157 ods. 2 OSP.</p> <p>Krajský súd ďalej okrem už uvedeného okresnému súdu vytkol aj to, že sa nevyporiadal s konštrukciou preneseného dôkazného bremena, ktoré sa uplatňuje vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania. Všetky tieto pochybenia v ich súhrne poukazujú na nesústredený postup okresného súdu, ktorý sa v konečnom dôsledku odrazil na doterajšej dĺžke napadnutého konania.</p> <p>Majúc na pamäti celkovú dĺžku doterajšieho konania, keď po vyše šiestich rokoch je konanie stále na prvom stupni, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní došlo k zbytočným prietahom v dôsledku nesústredeného postupu okresného súdu, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Okresnému súdu prikazuje konať bez zbytočných prietahov. Sťažovateľovi priznáva finančné zadošťučinenie v sume 1 000 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 361/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. marec 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenia jeho práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, ktoré začalo v roku 2002.
ratio decidendi	<p>1. Konanie, ktorého predmetom je rozhodovanie o neplatnosti výpovede a o nároku na náhradu mzdy z neplatne skončeného pracovného pomeru, obvykle nie je konaním osobitne právne zložitým a patrí k bežne rozhodovanej agende všeobecných súdov.</p> <p>Ani potreba dokazovania listinnými dôkazmi, na ktorej rozsah poukazuje vo svojom vyjadrení predsedníčka okresného súdu, nemôže byť dôvodom na to, aby konanie nebolo právoplatne skončené ani po uplynutí takmer desiatich rokov.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, tento v zásade poskytoval okresnému súdu potrebnú súčinnosť v priebehu konania. Výnimkou je obdobie, keď sťažovateľ opakovane nereagoval na výzvy súdu na označenie a predloženie nim navrhovaných dôkazov. Toto správanie sťažovateľa však s ohľadom na rozsah prietahov zistených ústavným súdom v tomto konaní spôsobilo nárast doterajšej dĺžky konania v zanedbateľnej miere.</p> <p>3. Postup okresného súdu v namietanom konaní vykazoval tak dlhšie obdobia nečinnosti, ako aj postup, ktorý je možné označiť ako nesústredený a neefektívny.</p> <p>Okresný súd rozhodol meritórnym rozsudkom vo veci dosiaľ trikrát.</p> <p>Uznesením krajského súdu bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti rozsudku, a tým aj odňatia možnosti konať pred súdom.</p> <p>Okresný súd v období od doručenia rozhodnutia krajského súdu (8 mesiacov) v podstate len vyzýval navrhovateľa na označenie dôkazov.</p> <p>Pojednávanie konané v júny 2007 bolo odročené na neurčito s tým, že bude uskutočnený dopyt na Krajský úrad v Trnave (ďalej len „krajský úrad“) pre účely zistenia okolností organizačných zmien na strane odporcu, ktoré mali viesť k skončeniu pracovného pomeru sťažovateľa výpoveďou. Zároveň okresný súd uložil odporcovi povinnosť predložiť dôkazy. Napriek tomu, že odporca vyžiadané dôkazy okresnému súdu predložil už v júny 2007, okresný súd avizovaný dopyt na krajský úrad zaslal až v septembri 2008, teda 1 rok a 3 mesiace po odročení pojednávania z tohto dôvodu.</p> <p>Dopyt bol adresovaný krajskému úradu napriek tomu, že bolo okresnému súdu známe, že krajský úrad bol k 1. októbru 2007 zrušený, a teda požadovanú informáciu bolo potrebné vyžiadať od obvodného úradu.</p> <p>V poradí druhýkrát rozhodol okresný súd vo veci rozsudkom v januári 2009, pričom návrh sťažovateľa opäť v celom rozsahu zamietol.</p> <p>Krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil v časti výroku o vyslovení neplatnosti výpovede a v ostávajúcej časti rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s poukazom na nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom a na nedostatočné zistenie skutkového stavu.</p> <p>V poradí tretí rozsudok bol okresným súdom vyhlásený v decembri 2010. Proti tomuto podal sťažovateľ v januára 2011 odvolanie, o ktorom nebolo dosiaľ rozhodnuté.</p> <p>Právo sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu porušené bolo.</p> <p>Okresnému súdu sa prikazuje konať bez zbytočných prietahov.</p> <p>Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	III. ÚS 33/2012
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. marec 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní o náhradu škody, ktoré začalo v roku 1999.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania bol pôvodne návrh na zaplatenie peňažnej sumy z titulu náhrady škody vzniknutej na motorovom vozidle sťažovateľa v dôsledku autonehody a náhrady nákladov súvisiacich s uplatnením tohto nároku pred okresným súdom.</p> <p>Po čiastočnom zastavení konania v časti sumy uznesením tvorí sťažovateľov nárok, o ktorom sa rozhoduje, nižšiu sumu.</p> <p>V okolnostiach prípadu ústavný súd hodnotí predmetný spor po právnej stránke ako bežnú občianskoprávnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva, a preto namietané konanie nemožno považovať za právne osobitne zložité.</p> <p>Istú mieru faktickej zložitosti veci spôsobuje sám sťažovateľ nekonzistentnosťou svojich návrhov a viacerých jeho doplnení, resp. potrebou odstraňovania nedostatkov ním podaných návrhov.</p> <p>2. Sťažovateľ sa nezúčastnil spolu šiestich pojednávaní nariadených v rokoch 2002 až 2003 opakovane bez včasného a dostatočného ospravedlnenia, pričom za toto správanie mu bola na pojednávaní poriadková pokuta.</p> <p>Sťažovateľ vo viacerých prípadoch nereagoval v súdom určenej lehote ani na písomnosti súdu, v ktorých bol vyzývaný na vyjadrenie sa k doručenému znaleckému posudku.</p> <p>3. Ústavný súd zdôrazňuje, že namietané konanie posudzoval ako celok, t. j. vrátane obdobia, v ktorom bol vo veci príslušný konať iný okresný súd (obdobie od 1. januára 2005 do 31. decembra 2007). Vychádzal pritom zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej súčasťou prechodu výkonu súdnictva je aj prenesenie zodpovednosti za prietahy v konaní z odovzdávajúceho súdu na nadobúdajúci súd.</p> <p>V dôsledku straty spisu nie je možné zistiť všetky procesné úkony vykonané okresným súdom vo veci v čase do začatia rekonštrukcie spisu, keďže obsah rekonštruovanej časti spisu je v značnej miere závislý od miery súčinnosti účastníkov konania.</p> <p>Z rekonštruovaného súdneho spisu vyplýva, časový úsek do vykonania prvého pojednávania nesvedčí o efektívnosti procesu vedeného okresným súdom, resp. jeho predchodcom. V ďalšom období okresný súd pravidelne nariaďoval pojednávania vo veci, avšak viaceré z nich nebolo možné vykonať pre neúčast' účastníkov konania vrátane sťažovateľa.</p> <p>Znalecké dokazovanie trvalo viac ako 4 roky. V zmysle judikatúry ústavného súdu zodpovednosť za zabezpečenie plynulého vykonania znaleckého dokazovania v plnej miere znáša okresný súd, ktorý ako jediný má možnosť nečinnosť znalca odstrániť efektívnym využitím procesných možností daných OSP.</p> <p>začalo</p> <p>Konanie začalo v roku 1999 a v čase vydania tohto nálezu trvalo viac ako 12 rokov bez toho, aby došlo k vydaniu meritórneho rozhodnutia aspoň na prvom stupni súdnictva.</p> <p>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu porušené bolo.</p> <p>Okresnému súdu sa prikazuje, aby konal bez zbytočných prietáhov.</p> <p>Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	IV. ÚS 218/08, III. ÚS 38/2010, III. ÚS 76/2010, I. ÚS 265/08

spisová značka	III. ÚS 550/2011
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. marec 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v dedičskom konaní začatom v roku 1993, v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 139/04.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd súhlasne s vyjadrením okresného súdu konštatuje, že prerokovanie dedičstva možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, a z tohto pohľadu nejde o právne zložitú vec.</p> <p>Vychádzajúc však z obsahu predloženého súdneho spisu ústavný súd konštatuje, že dĺžka konania bola čiastočne závislá od skutkovej náročnosti prerokovávanej veci, ktorá vyplynula z toho, že dedičia sa nevedeli zhodnúť na majetku, ktorý v čase smrti patrilo poručiťovi, čoho dôkazom boli aj dve žaloby podané sťažovateľom, ktoré súvisia s dedičským konaním, v dôsledku ktorých došlo objektívne k predĺženiu napadnutého konania.</p> <p>2. Sťažovateľ sťažnosťou z júla 2009 adresovanou predsedovi okresnému súdu žiadal o „preloženie spisu“ z dôvodu, že neverí „humanským notárom, ako aj sudcom“.</p> <p>Sudca rozhodol, že súdny komisár z konania v predmetnej veci nie je vylúčený. Na pojednávaní pred súdnym komisárom sťažovateľ opätovne vzniesol proti súdnemu komisárovi námietku zaujatosti. Vzhľadom na agresívne a urážlivé správanie sťažovateľa podal námietku zaujatosti aj súdny komisár. O námietke notára ako súdneho komisára rozhodla poverená vyššia súdna úradníčka uznesením, že ho nevylúčila z úkonov súdneho komisára v predmetnej veci. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podali odvolania rovnako notár ako súdny komisár aj sťažovateľ.</p> <p>Zákonný sudca uznesením rozhodol o vylúčení notára ako súdneho komisára v predmetnej veci. Sťažovateľ požiadal okresný súd o delegáciu veci inému okresnému súdu.</p> <p>Postup okresného súdu vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania takmer 19 rokov, z toho vyše sedem rokov po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 139/2004, nasvedčuje, že nekonal dostatočne promptne, efektívne a neposkytol dostatočnú ochranu označeným právam sťažovateľa, a to aj napriek existencii zákonnej prekážky (v trvaní tri a pol roka, pozn.), ktorá bránila okresnému súdu v postupe v napadnutom konaní.</p> <p>Za nesústredenú činnosť okresného súdu považuje ústavný súd postup okresného súdu, ktorý nevyužil poriadkové opatrenia podľa § 53 OSP, hoci mohol a mal vzhľadom na postup notára ako súdneho komisára, ktorý po doručení súdneho spisu 8. decembra 2008 nariadil termín pojednávania až na 4. august 2009, čo v konečnom dôsledku spôsobilo ďalší prieťah v trvaní ôsmich mesiacov.</p> <p>Za nesústredenú činnosť považoval ústavný súd aj postup okresného súdu, ktorý po odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, ktoré vydala vyššia súdna úradníčka, súdny spis predložil krajskému súdu, hoci o odvolaní proti uvedenému rozhodnutiu vyššej súdnej úradníčky mal rozhodnúť zákonný sudca podľa § 374 ods. 4 OSP.</p> <p>Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 139/04 z 2. septembra 2004 porušené bolo.</p> <p>Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	II. ÚS 139/04

Spracovala: Mgr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.